

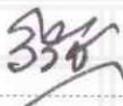
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของ
เรือนจำกลางบางขวาง
ชื่อและนามสกุล   นายโกวิท นาคพงษ์
แขนงวิชา   บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา   วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา   1. รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ
2. อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปเกล้า

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555

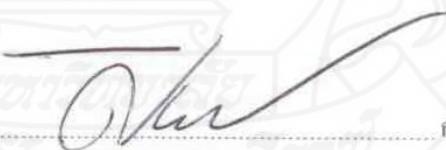
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์อุดม พินธุสุนทร)

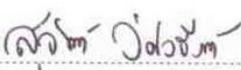
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ)

กรรมการ

(อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปเกล้า)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลาง
บางขวาง

ผู้วิจัย นายโกวิท นาคพงษ์ **รหัสนักศึกษา** 2523005474 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2) อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ฐูปเกล้า
ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษา (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง (2) การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง และ (3) ภาพรวมแนวโน้มของการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบ รวมทั้งผ่านการหาค่าความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามที่ระดับ 0.91 สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำกลางบางขวาง และผู้ต้องขังที่คุมขังในเรือนจำกลางบางขวาง รวม 1,828 คน ซึ่งทั้งสองประเภทได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้ 1,748 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.62 ของแบบสอบถามทั้งหมด สำหรับสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที นอกจากนี้ ยังมีการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญอีกด้วย

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาที่สำคัญ คือ ผู้บริหารบางส่วนของเรือนจำกลางบางขวางไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขัง (2) การพัฒนาการบริหารจัดการที่สำคัญ คือ ผู้บริหารของเรือนจำกลางบางขวางควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขัง นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังอย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง และ (3) ในภาพรวม ในอนาคตเรือนจำกลางบางขวางมีแนวโน้มของการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังในทิศทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าในปัจจุบัน

คำสำคัญ การพัฒนา การบริหารจัดการ สวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำกลางบางขวาง

Thesis title: The Development of Management Administration Supporting Welfare of the Prisoners of the Bang Kwang Central Prison

Researcher: Mr. Kovit Nakpong; **ID:** 2523005474; **Degree:** Master of Public Administration; **Thesis advisors:** (1) Dr. Wiruch Wiruchnipawan, Associate Professor; (2) General Sirindra Dhupklum; **Academic year:** 2011

Abstract

The main objectives of this study were to study (1) problems of management administration supporting welfare of the prisoners of the Bang Kwang Central Prison, (2) development of management administration supporting welfare of the prisoners of the Bang Kwang Central Prison, and (3) trend of development of management administration supporting welfare of the prisoners of the Bang Kwang Central Prison.

This study was a survey research using questionnaires which passed pre-test and validity check and reliability check at 0.91 level. Total of 1,828 prisoners of Bang Kwang Central Prison were used as sampling group, calculated by Taro Yamane's formula at the confidence level 95%. The 1,748 sets of questionnaire were collected, equal to 95.62 % of the total samples. Statistics used were percentage, mean, standard deviation, and t-test. In-depth interview of experts was also applied.

The study results showed that (1) the main problem was some executives of the Bang Kwang Central Prison's insufficient emphasis on performance evaluation supporting welfare of the prisoners; (2) the important development of management administration was the executives of the Bang Kwang Central Prison should emphasize on performance evaluation supporting welfare of the prisoners as well as open the opportunities for people or outside organization to participate in performance evaluation supporting welfare of the prisoners at least 1-2 a year; and (3) in overall, the Bang Kwang Central Prison's trend of the development of management administration to support welfare of the prisoners was in the direction of opening opportunity for people to participate more than the present.

Keywords: Development, management administration, welfare of the prisoners, the Bang Kwang

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง” ครั้งนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์อุคร ตันติสุนทร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ พลเอกศิรินทร์ ชูปลกล้า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วิรัชนิภาวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และติดตามการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 3 ท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

พร้อมกันนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณนายวิญญู ประจงกิจ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางบางขวาง และนายไพฑูรย์ วิเศษศิริ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำกลางบางขวาง ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้ศึกษาทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับเรือนจำกลางบางขวาง อีกทั้งยังอำนวยความสะดวกในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม กรุณาให้สัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางบางขวางทุกท่าน รวมทั้งผู้ต้องขังเรือนจำกลางบางขวางทุกคนที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็นอย่างดียิ่ง ในเวลาเดียวกัน ยังขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน รวมถึงนักศึกษารุ่นพี่ WIRMPA1-WIRMPA6 เพื่อนนักศึกษา WIRMPA7 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจให้กับผู้ศึกษา

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณนายณกรบ นาคพงษ์ บิดา อันเป็นที่รักยิ่งของผู้ศึกษา ผู้เป็นแรงบันดาลใจ และส่งเสริมให้ผู้ศึกษาศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

สุดท้ายนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ เรือนจำกลางบางขวาง ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

โกวิท นาคพงษ์

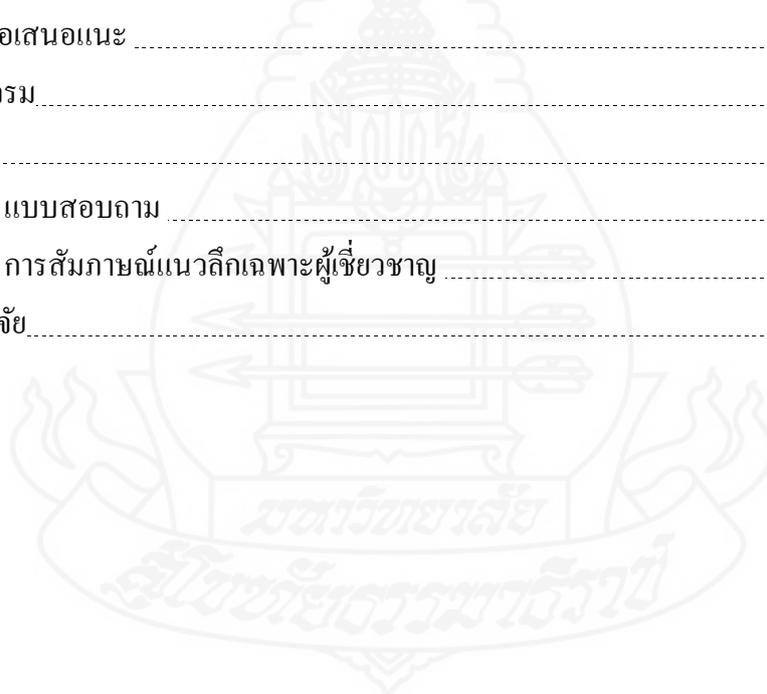
กุมภาพันธ์ 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อจำกัดในการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารจัดการ สวัสดิการ และยุทธศาสตร์	16
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการที่เรียกว่า 11M หรือกรอบแนวคิด 11M	28
แนวคิดเกี่ยวกับปัญหา และการพัฒนาการบริหารจัดการ ที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขัง	56
ความเป็นมา โครงสร้าง และอำนาจหน้าที่ของเรือนจำกลางบางขวาง	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
ระยะเวลาทำการวิจัย	76
แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ	76

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ส่วนที่ 1 สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง	80
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม	82
ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้จากความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของ กลุ่มตัวอย่าง	138
ส่วนที่ 4 การสัมภาษณ์เนวลีคนเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ	151
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	152
สรุปการวิจัย	152
อภิปรายผล	160
ข้อเสนอแนะ	171
บรรณานุกรม	182
ภาคผนวก	187
ก แบบสอบถาม	188
ข การสัมภาษณ์เนวลีคนเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ	198
ประวัติผู้วิจัย	201

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพรวมกรอบแนวคิด หรือตัวชี้วัดการบริหารจัดการ 5 ตัว/ชุดตัวชี้วัด จำแนกตามปัจจัยด้านวัตถุ และด้านจิตใจ รวมทั้งงาน เงิน คน และคุณธรรม	34
ตารางที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่เรียกว่า 11M หรือตัวชี้วัดหลัก ตัวอย่างตัวชี้วัดรอง และตัวอย่างตัวชี้วัดผลสำเร็จ	38
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมได้จริง จำแนกตามประเภท	67
ตารางที่ 3.2 แผนการดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงานตลอดโครงการ	77
ตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามแสดงค่าจำนวน และร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 3 เรื่อง	81
ตารางที่ 4.2 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบแนวคิด 11M	83
ตารางที่ 4.3 ค่าสถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบแนวคิด 11M	98
ตารางที่ 4.4 สถิติการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง	111
ตารางที่ 4.5 ค่าสถิติความคิดเห็นต่อภาพรวมการบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มของการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง 4 ข้อคำถาม	113
ตารางที่ 4.6 ค่าสถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมของการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบแนวคิด 11M จำแนกตามการศึกษาของเจ้าหน้าที่ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.7	ค่าสถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มต่อภาพรวมของการพัฒนาการจัดการ ที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบ แนวคิด 11M จำแนกตามการศึกษาของผู้ต้องขัง คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี	129
ตารางที่ 4.8	ค่าสถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ หนึ่ง ปัญหา สอง การพัฒนา สาม ยุทธศาสตร์ สี่ ภาพรวม การบริหารจัดการและภาพรวมแนวโน้มของการพัฒนาการจัดการ และ ห้า การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ต่อภาพรวมของการพัฒนาการจัดการที่สนับสนุนสวัสดิการผู้ต้องขัง ของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบแนวคิด 11M	139

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตามที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 6
ภาพที่ 2.1	ตัวชี้วัดการบริหารจัดการในฐานะที่เป็นปัจจัยนำเข้า 3-11 ด้าน ที่เรียกว่า 3M-11M 31
ภาพที่ 2.2	ตัวชี้วัดการบริหารจัดการในฐานะที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และปัจจัยนำออก 33
ภาพที่ 2.3	โครงสร้างการบริหารเรือนจำกลางบางขวาง 63
ภาพที่ 5.1	ภาพรวมปัญหา สาเหตุ และการพัฒนาการบริหารจัดการที่สนับสนุน สวัสดิการผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวางตามกรอบแนวคิด 11M โดยนำกรอบแนวคิดทางวิชาการที่เรียกว่า “กระบวนการพิจารณา แก้ไขปัญหาที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน” มาประยุกต์ใช้ 163

